

FEM's selectie van ICT-boeken

Wat staat er in de boekenkast?

Wat moet een algemeen manager weten om een visie op ICT-gebied te ontwikkelen?
FEM Business ging op zoek naar de beste boeken, om de **KENNISKLOOF** te overbruggen.

Als de zoektocht naar de beste ICT-boeken één ding duidelijk maakt, is het wel dat de algemeen manager nauwelijks wordt gezien als lezer van boeken over informatietechnologie. Veel boeken hebben een puur technische insteek die voor de vakidoot ongetwijfeld interessant is, maar waar de breed geïnteresseerde manager weinig mee kan.

De toptien van de site Computerboek.nl is wat dat betreft veelzeggend. Het bevat louter doe-boeken die gebruikers wegwijs maken in Excel, Photoshop en digitale fotografie. Wie verder grasduint, komt boeken tegen over onderwerpen als *service oriented architecture*, maar ook die zijn vooral technisch van aard en vereisen een hoog instapniveau. Zustersite Managementboek.nl leunt juist sterk op titels over leidinggeven, coaching en strategisch management. De populaire ICT-boeken op deze site zijn vooral te vinden op het gebied van projectmanagement. Je vraagt je bijna af: bestaan ze wel, algemene, inspirerende ICT-boeken voor algemeen managers?

Inspiratie

Een ronde langs deskundigen leert allereerst dat het 'conceptboek', voor sommigen althans, iets is uit een ver verleden. Een bekende ICT-columnist zegt: "Mijn eerste reactie is: ik bekijk nooit ICT-boeken, en zo is het ook. Het ontbreekt me aan tijd om me daarin te verdiepen." Ook Michel Mol, directeur innovatie en nieuwe media van de Publieke Omroep, haalt zijn kennis niet uit boeken. "Ik heb de laatste jaren veel meer informatie tot me genomen via sites, podcasts, rapporten en tijdschriften. Ik hoop dat het geen teken des tijds is."

Ook noemen deskundigen eerder inspirerende dan technische boeken, wanneer ze naar de beste ICT-boeken wordt gevraagd. Het zijn boeken waarin de lezer vooral tussen de regels door meekrijgt wat de invloed van informatietechnologie is op werk en maatschappij. Door de ogen van anderen,

vaak ondernemers of managers, zien we hoe een bedrijf verandert in een ander bedrijf, mede dankzij de techniek. Een goed voorbeeld daarvan geeft Theo Rinsema, directeur van Microsoft Nederland. Hij noemt het boek *The Seven-Day Weekend* van de Braziliaanse topondernemer Ricardo Semler, die twintig jaar geleden het familiebedrijf van zijn ouders overnam en uitbouwde tot een

succesvol conglomeraat. "Zijn managementstijl is gebaseerd op vertrouwen, geven van verantwoordelijkheid en realiseren van potentieel van medewerkers", zegt Rinsema.

"Zeven dagen weekend verwijst naar het ontbreken van vaste werktijden. Semlers medewerkers mogen werken op tijden die hun het beste uitkomen zodat ze de files

The Seven-Day Weekend >

Auteur: Ricardo Semler

Uitgeverij: Penguin Group, 2003

Mooi voorbeeld van hoe organisaties, mede door gebruikmaking van ICT, hun medewerkers tijd- en plaatsonafhankelijk kunnen laten werken.

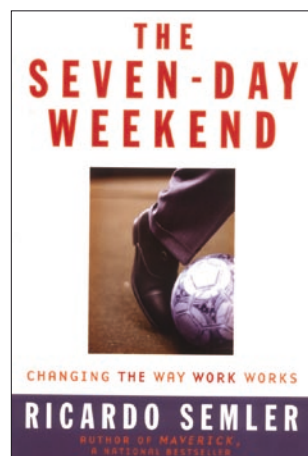
Inspirerend

< Eckart's Notes

Auteur: Eckart Wintzen

Uitgeverij: Lemniscaat, 2007

Wintzen legt nog eenmaal, en op zeer inspirerende wijze, uit hoe hij met zijn celstrategie van BSO een succes maakte.

< Google, het verhaal achter het mediasucces

Auteurs: David Vise en Mark Malseed

Uitgeverij: Forum, 2005

Inspirerend boek over de opkomst van Google. Hoe het internetbedrijf zijn eerste geld verdiende, over de beursgang en hoe het is uitgegroeid tot een van de succesvolste en machtigste ondernemingen ter wereld.

kunnen vermijden of hun kinderen naar school kunnen brengen. Als ze op maandagmiddag naar de bioscoop willen, is dat geen probleem. Het managementparadigma van sturen op controle is dan natuurlijk ongeschikt. Je rekent mensen af op productie in plaats van op aanwezigheid."

Zonder ICT is deze werkwijze onmogelijk. De huidige techniek stelt bedrijven in staat hun medewerkers onafhankelijk van tijd en plaats te laten werken. Rinsema: "Dit gaat veel verder dan de traditionele rol van ICT, die vooral gericht is op het automatiseren van processen." Het boek van Semler is dus een boek om na te denken over de inrichting van de organisatie, gebruikmakend van informatietechnologie. Het is vooral een boek om de visie op ICT en de daaruit voortvloeiende strategie aan te scherpen.

Geslaagde ondernemers

Er zijn meer achtergrondverhalen over geslaagde ondernemers. ICT-kenner en ondernemer Vincent Everts noemt het boek *De weg naar marktleiderschap*, dat de opkomst en ondergang schetst van Baan Company, geschreven door Jan Baan zelf. Wat leren we ervan? Everts: "Dat toeval een belangrijke rol speelt. Het succes hangt niet alleen af van strategie en uitvoering, maar ook van toevallige ontmoetingen met mensen met wie het klikt. Prachtig beschreven is ook de veranderende waardering van de buitenwereld voor Baan. Eerst die warme golf van

Relativerend

De broncode >

Auteur: Eric Smit

Uitgeverij: Podium, 2004

Niet elk ICT-bedrijf krijgt de gouden toekomst die het wordt toegedicht. Prachtig boek dat laat zien hoe gerenommeerde (en hebzuchtige) mensen zich zand in de ogen laten strooien en niet openstaan voor de kritiek en scepsis van anderen.

< De weg naar marktleiderschap

Auteur: Jan Baan

Uitgeverij: Pearson Prentice Hall NL, 2005

Beschrijft de opkomst en ondergang van Baan Company. Hoe adoratie plaatsmaakte voor verguizing. Geeft tevens een overzicht van de geschiedenis van de software-industrie en de toenemende globalisering.

Praktisch

< ICT op de bestuurstafel

Auteurs: Anneke Duijts, Dirk Dekker en Hans Doeve

Uitgeverij: Twynstra Gudde, 2002

Maakt duidelijk dat ICT een van de voornaamste aandachtsgebieden van bestuurders moet zijn. Helpt managers om hun ICT-managers en lijnmanagers de juiste vragen te stellen.

ICT Bibliotheek >

(serie van ruim 20 titels)

Diverse auteurs

Uitgeverij: Academic Service

Praktische boekenserie voor managers over uiteenlopende onderwerpen, zoals het 'nieuwe werken', het outsourcen en offshoren van ICT, het bepalen van de ICT-strategie en het implementeren van organisatieveranderingen.

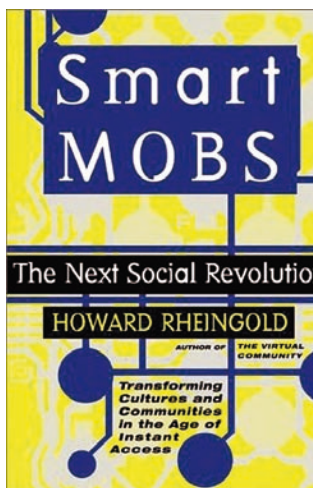

aandacht, gevolgd door een koude douche. Verder biedt het boek een overzicht van de geschiedenis van de software-industrie en de toenemende globalisering. Heel praktisch is het stuk over offshoring naar India. Hoe werkt dat, hoe pak je dat aan?"

Velen noemen *Eckart's Notes* van Eckart Wintzen, die van ICT-bedrijf BSO een groot succes maakte. Het boek leert de lezer inhoudelijk weinig over ICT, maar zet vooral aan tot denken over het inrichten van organisaties. Of, zoals Bob Stumpel, directeur van onlinegemeenschap Xing Nederland, zegt: "Met dit boek heeft Wintzen een monumentje opgericht voor 'de cel', het communistisch ogende en door de buitenwacht slecht begrepen groeimodel dat van zijn BSO een ongekend 'kapitalistisch' succes maakte. Wars als hij is van conventies en pretenties, is Wintzen erin geslaagd het eerste managementboek ter wereld te schrijven waarin het plezier van elke pagina afspat."

Wintzen legde in zijn bedrijf de verantwoordelijkheid zo laag mogelijk in de organisatie. Met de huidige stand van de techniek, waarbij informatie altijd en overal toegankelijk is, is dit model nog beter door te voeren dan in de tijd van Wintzen zelf.

Ook *The Google Story* van David Vise mag in het rijtje inspirerende boeken niet ontbreken. Het beschrijft hoe Google is ontstaan, hoe het aan zijn eerste geld kwam,

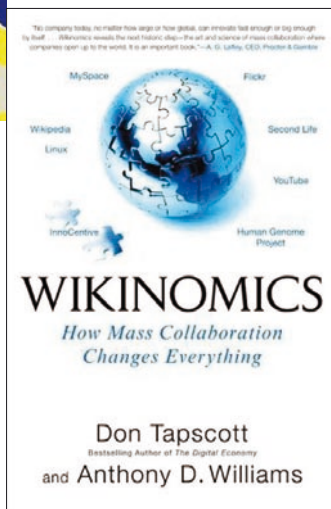
Nieuwe media

< Smart Mobs: The Next Social Revolution

Auteur: Howard Rheingold

Uitgeverij: Basic Books, 2003

Visionair boek over alles wat met Web 2.0 (en 3.0!) te maken heeft. Over de convergentie van internet en de fysieke realiteit, reputatiesystemen, collectieve intelligentie, open of gesloten internet, et cetera.

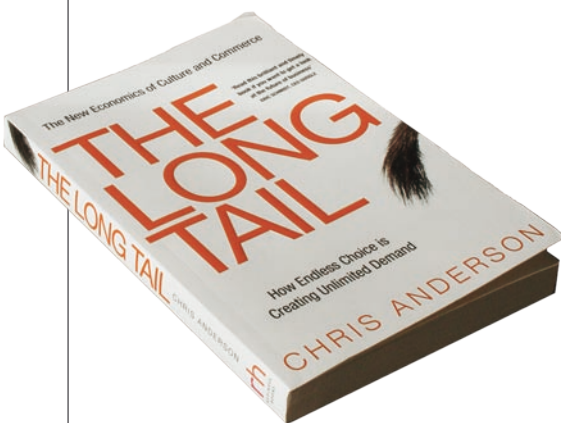

Wikinomics >

Auteurs: Don Tapscott en Anthony Williams

Uitgeverij: Business Contact, 2007

Praat de lezer bij over Web 2.0-begrippen als wiki's, open source, tagging, RSS, tag clouds, blogs en social networks. Laat zien dat bedrijven die zich openstellen, kennis delen en de massa laten meedenken, succesvoller zijn dan bedrijven die zich afwenden.

< The Long Tail

Auteur: Chris Anderson

Uitgeverij: Nieuw Amsterdam, 2006

Laat zien hoe internet bestaande businessmodellen verandert. De onbeperkte (schap)ruimte zorgt ervoor dat het aanbod op het web ongekend rijk is en door de onafhankelijkheid van tijd en plaats voor iedereen beschikbaar is.

hoe het naar de beurs ging en uitgroeide tot een van de meest invloedrijke en winstgevendste bedrijven ter wereld. "De les die je eruit leert is dat Google altijd gekozen heeft voor de klant", zegt Everts, "Pas daarna bedacht het een businessmodel."

Kritisch blijven

Dat niet alle bedrijven even succesvol zijn, laat *De Broncode* van Eric Smit zien. Dit boek, dat moeiteloos op de thrillerafdeling zou kunnen staan, beschrijft hoe Roel Pieper en andere investeerders achter een gouden vinding aangingen, maar gedesillustioneerd achterblijven. Volgens Mels Dees, hoofdredacteur van *Automatisering Gids*, bevat het boek een wijze les. "Zeker in de wereld van internet lokken gouden bergen. Dit boek laat zien hoe gerenommeerde mensen zich zand

in de ogen lieten strooien en niet openstonden voor de kritiek en scepsis van anderen. Het leert je altijd kritisch te blijven en je niet te laten meeslepen door mooie verhalen."

De hiervoor beschreven boeken schetsen vooral het verleden en wat we daaruit leren. Interessant is natuurlijk ook te weten waar 'het' heen gaat, zeker op gebied van internet en onlinehandel, waar vooral oudere managers van huis uit weinig van hebben meegemaakt. Yuri van Geest is boekenrecensent bij *Emerce*. Hij vindt *Smart Mobs* van Howard Rheingold een geslaagd voorbeeld van een visionair en een gedegen boek over alles wat met de toekomst van het wereldwijde web te maken heeft. "Het boek is uitgekomen in 2003, maar is nog steeds zeer actueel. Rheingold beschrijft de opkomst van Web 2.0 en geeft zijn visie op de volgende

revoluties op het web. Hij betoogt dat de opkomst van mobiel internet het internet via de pc en alle traditionele massamedia zal overvleugelen. Het boek helpt bij het nadenken over je langetermijnstrategie."

Minder visionair, maar zeker richtinggevend is *Wikinomics* van Don Tapscott, dat de wereld achter Web 2.0 uit de doeken doet. In het boek worden begrippen als wiki's, open source, tagging, RSS, tag clouds, blogs, social networks en peer production uitgewerkt. Van Geest: "Het boek bevat trends en analyses van recente ontwikkelingen en toont de consequenties daarvan. De schrijver geeft tips op conceptueel niveau, je moet als lezer zelf de vertaalslag maken naar je eigen organisatie. Het goede is dat het vanuit de manager is geschreven."

Praktisch

We blijven in de wereld van internet. Het boek *The Long Tail* is van grote invloed geweest. Het laat zien hoe de aloude 80/20-regel (80 procent van de omzet komt van 20 procent van de klanten) in de digitale wereld geen opgeld meer doet. In een fysieke winkel is het assortiment per definitie beperkt, in een webwinkel, zonder eigen magazijn, is het onbeperkt. Met miljoenen cd's waarvan er maar enkele worden verkocht, scoor je een even hoge omzet als met de paar honderd bestsellers in het assortiment.

Omdat het leven van de manager niet alleen bestaat uit visionaire overpeinzingen, maar vaak een hoog handen-uit-de-mouwengehalte heeft, enkele praktische boeken tot slot. *Internet Score Card* staat vol direct toepasbare zaken. Van Geest: "Het is een praktisch boek voor wie internet als verkoop- of informatiekanaal wil inzetten. Het beschrijft duidelijk welke mensen je nodig hebt, wat de rollen van afdelingen als sales, marketing, ICT, communicatie en juridische zaken zijn, hoe je die afdelingen inricht en aanstuurt en waar je ze op afrekenet."

De wereld van ICT is natuurlijk veel groter dan internet alleen. Gelukkig bestaan er wel degelijk praktische boeken voor managers, al zijn ze schaars. In *ICT op de bestuurstafel* maken Anneke Duijts e.a. duidelijk dat ICT een van de voornaamste aandachtsgebieden van bestuurders moet zijn. Informatietechnologie is de sleutel tot een succesvolle toekomst en vaak ook de achilleshiel van veel organisaties.

Interessant zijn de titels uit de serie ICT-bibliotheek van Academic Service. Het zijn stuk voor stuk toegankelijke titels voor een breed publiek, zoals over het 'nieuwe werken', het outsourcen en offshoren van ICT, het bepalen van de ICT-strategie en het implementeren van organisatieveranderingen. Samen met de 'inspirerende' boeken vormen ze een goede mix om praktische kennis bij te spijkeren en uw visie aan te scherpen.

■ KOEN VAN SANTVOORD